

2024/3. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Sermaye Piyasası Mevzuatı

19 Aralık 2024 Perşembe – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

Uyarı! [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.

[2] Cevap kağıdı üzerine, "not talep eden ifadeler" veya "cevap dışında herhangi bir şey" yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranışın adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.

[3] **Bu sınav 5 sorudan oluşmaktadır.**

Açıklama: Sorularda ad, isim ve unvan olarak örneklenilen gerçek ve tüzel kişi şahıs ve şirketler, tamamıyla hayal ürünü olarak örneklenme amaçlı kullanılmış olup herhangi bir kişiyi ve şirketi ifade edecek mana ve anlamda kullanılmamıştır.

Sorular

Soru 1-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında, sermaye piyasası araçlarının ihracında “*Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi*” ne ilişkin usul ve esasları, Sermaye Piyasası Kurulunun yetkilerini, yapılanları/yapılması gerekenleri açıklayınız. **(12 puan)**

Soru 2-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında;

a-Kanun kapsamına giren “*Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri*” ni açıklayınız. **(8 puan)**

b-Yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunmak için “*Faaliyet izni alma zorunluluğu*” na ilişkin usul ve esasları, Sermaye Piyasası Kurulunun yetkilerini, yapılanları/yapılması gerekenleri belirtiniz/anlatınız. **(14 puan)**

Soru 3-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında, “*İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler*” e ilişkin usul ve esasları/belirlemeleri ve bu kapsamında Sermaye Piyasası Kurulunun yetkilerini açıklayınız/anlatınız. **(9 puan)**

Soru 4- Kimya sanayinde faaliyette bulunan Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş.’nin sermayesi 1 pay 10 TL nominal değerle temsil edilmekte olup, toplam 80 milyon TL sermayenin %50’si ortak Ahmet ŞANLI’ya, %50’si ise ortak Tuncay TATLI’ya aittir.

Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş.’nin Sermaye Piyasası Kuruluna gerekli izinler için başvuru tarihi olan 10/11/2024 tarihine ve ekli belgelerine esas olan Sermaye Piyasası Kurulunun belirlemiş olduğu kriterler kapsamında, bağımsız denetimden/sınırı incelemeden geçmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına (TFRS) uygun olarak hazırlanan ara dönem 31/10/2024 tarihli bireysel finansal durum tablosu (bilançosu)’nun özet bilgileri aşağıdaki gibidir (*özet finansal tabloda yer alan bilgi ve rakamların aynı şekilde 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamında hazırlanan bilançodaki bilgi ve rakamlarla aynı olduğu kabul edilmişdir. Finansal durum tablosunda yer alan özkaynaklar, anlaşılır olması için kalemlazında, finansal durum tablosundaki mahiyetini ve tutarını değiştirmeyecek şekilde tek düzen hesap planına uygun olarak bilançoda ifade edildiği şekliyle gösterilmiştir.*).

31/10/2024 Tarihli Finansal Durum Tablosu (Bilanço) (bin TL)

VARLIKLAR		KAYNAKLAR	
I-Toplam Dönen Varlıklar	98.000	III-Toplam Kısa Vadeli Yükümlülükler	112.000
II-Toplam Duran Varlıklar	203.000	IV-Toplam Uzun Vadeli Yükümlülükler	80.000
		V-Toplam Özkaynaklar	109.000
		50-Ödenmiş Sermaye	72.000
		500-Sermaye	80.000
		501-Ödenmemiş Sermaye (-)	-20.000
		502-Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	12.000
		52-Sermaye Yedekleri	12.000
		520-Hisse Senedi İhraç Primleri	12.000
		54-Kar Yedekleri	21.000
		540-Yasal Yedekler	12.000
		541-Statü Yedekleri	6.000
		549-Özel Fonlar (Maddi Duran Varlık Satış Karı)	3.000
		58-Geçmiş Yıllar Zararları (-)	-14.000
		59-Dönem Net Karı (Zararı)	18.000
TOPLAM VARLIKLAR	301.000	TOPLAM KAYNAKLAR	301.000

Diger Veriler

a-Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş. 31/12/2023 tarihli bilançosunu ve kayıtlarını enflasyon düzeltmesine tabi tutmadan önce yetkili kurullarının aldığı karar doğrultusunda, 26/12/2023 tarihinde 52-Sermaye Yedekleri içerisinde yer alan 522 Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışları'nın toplam tutarı olan 12 Milyon TL'yi ve yine 2023 döneminde satılan maddi duran varlığın yenilenmesi amacıyla 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 328 inci maddesi doğrultusunda, yenileme fonu olarak 54 Kar Yedekleri altında 549 Özel Fonlar hesabına alınan tutarın 4 Milyon TL'sini, sermayesine ilave etmiş ve buna ilişkin prosedürleri tamamlamıştır.

-2-

b-Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin 31/10/2024 tarihli ara dönem bilançosunda yer alan toplam dönemin varlıklar içerisindeki iştiraki ve ilişkili şirketi olan Lezzet Gıda Tic. A.Ş.'den ticari mahiyette olmayan alacağı 6 Milyon TL olup bunun toplam alacaklara oranı (6 Milyon/24 Milyon=%)25'dir.

c-Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin 01/01/2024-31/10/2024 tarihli Kar/Zarar Tablosu (Gelir Tablosu)'na göre brüt satışları 68 Milyon TL, satış indirim ve iskontoları 9 Milyon TL ve net satışları (68-9=)59 Milyon TL'dir.

d-Payların halka arz edilmesi ve iç kaynaklardan bedelsiz sermaye artırımına gidişinde başvuru, esas sözleşme değişikliği, izin, onay, araçlar, garantör firma, izahname/ihraç belgesi hazırlanması, finansal tablolar ile kanuni defter kayıtlarının uyumluluğu vb. diğer hususlarda, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun ve alt düzenlemelerin öngördüğü prosedürlerin tamamlandığı ve herhangi bir aykırılığın bulunmadığı kabul edilecek olup vergi kanunları açısından huküm ifade eden kar dağıtımına ilişkin hususlar dikkate alınmayacağıdır.

e-Türk Ticaret Kanunu'nun 519/3 üçüncü maddesi uyarınca, genel kanuni yedek akçe (yasal yedekler) sermayenin veya çıkarılmış sermayenin yarısını aşmadığı takdirde, sadece zararların kapatılmasına, işlerin iyi gitmediği zamanlarda işletmeyi devam ettirmeye veya işsizliğin önüne geçmeye ve sonuçlarını hafifletmeye elverişli önlemler alınması için kullanılabilir. Aynı Kanunun 521 inci maddesi ile de esas sözleşme ile başka yedek akçe ayrılması da öngörlülebilir, bunun kullanımına ilişkin belirleme yapılabilecektir.

İstenenler

a-Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş. yetkili kurullarının aldığı karar doğrultusunda, Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem görmek üzere sermaye artırımı yoluyla halka arz edilecek olup, bu doğrultuda sermayesini 400 Milyon TL'ye çıkaracaktır. 10 TL nominal bedelli 1 adet payın halka arz fiyatı 30 TL olarak belirlenmiştir. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun verdiği yetki dahilinde yayımlanan Pay Tebliği (VII-128.1)'nin "*Halka açık olmayan ortaklıkların paylarının ilk halka arzı öncesi uyulacak ön şartlar*"nı açıklayarak, bu şartlara göre örnek finansal durum tablosunu (bilançoyu) ve mevcut verileri dikkate alıp, yapılanları/yapılması gerekenleri açıklayınız/anlatınız/değerlendiriniz. (31 Puan)

b-Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin mevcut sermaye yapısı ve tutarı ile (ödenmemiş sermaye tutarının tamamı ödenmiş kabul edilecek) 31/10/2024 tarihi itibarıyle %81 oranında halka açık şirket olduğunu varsayıduğumuzda, iç kaynaklardan yapılacak bedelsiz sermaye artırımı esas 31/10/2024 tarihli finansal durum tablosunu (bilançoyu) ve sermaye artırımı ile ilgili mevcut verileri (verilerden sadece d ve e bentlerini) dikkate alarak, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun verdiği yetki dahilinde yayımlanan Pay Tebliği (VII-128.1)'nin "*Halka açık ortaklıkların iç kaynaklardan ve kar payından yapacakları bedelsiz sermaye artırımları*" kapsamında, iç kaynaklardan bedelsiz sermaye artırımı yapılabilecek azami tutarı belirleyiniz/hesaplayınız. (14 Puan)

Soru 5-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında; "*Sermaye Piyasası Suçları*" ni tür/çeşit ve mahiyet olarak madde başlığı şeklinde sayma yoluyla belirterek, aşağıda belirtilen örnek olayı "*Piyasa bozucu eylemler*" ve "*Sermaye Piyasası Suçları*" kapsamında değerlendirerek, varsa tanımlı suç tipini ve cezasını açıklayınız. (12 Puan) -3-

"*Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası fiyat istikrarını sağlama doğrultusunda izlediği para politikası kapsamında, kuru düşürmek amacıyla 5/10/2024 tarihinde 20/10/2024 tarihi itibarıyle döviz satım ihalesi gerçekleştireceğini ve toplam 10 milyar ABD Doları piyasaya satış yapacağını açıklamıştır. Geniş yetkili aracı kurum olan Gökyüzü Menkul Değerler A.Ş. hazırlattığı ve kamuyla paylaştığı değerlendirme/araştırma raporunda, yurtdışıyla çalışan ve geliri daha çok ABD doları cinsinden dövizde dayalı olan firmaların kur düşüklüğüne bağlı gelir kaybı yaşayacağını açıklamıştır. Bu doğrultuda Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören daha önce hisse fiyatının artacağı şeklinde öngöründe bulunduğu %50'si halka açık olan Doruk Makine Ürt. ve İlh. Ihr. San. A.Ş.'nin paylarının bu sefer fiyatının düşeceği şeklinde öngöründe bulunmuş ve buna bağlı yatırımcı üyelerle satırsızca bulunan bunlar adına satış gerçekleştirmiştir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 20/10/2024 tarihi itibarıyle yaptığı döviz satım ihalesi sonucu 1 ABD doları 34 TL'den 24 TL'ye düşmüş, Doruk Makine Ürt. ve İlh. Ihr. San. A.Ş. açıkladığı yıllık mali tablolardında kur değerlemesine bağlı 2 Milyar TL gelir kaybı yaşamış ve tahminlere göre belirlenen karlılığı %30 oranında azalmış, buna bağlı şirketin paylarının borsada oluşan piyasa alım ve satım fiyatı 50 TL'den 30 TL'ye düşerek, 30 TL'nin üzerinden alımda bulunan yatırımcısına %3-%67 oranında değer kaybettiğiştir. Yatırımcı vatandaş Hasan DENİZ süreç nedeniyle elinde tuttuğu şirketin 10.000 adet payı nedeniyle toplam 270.000 TL değer kaybına/zarara uğramıştır.*"

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında, sermaye piyasası araçlarının ihracında “*Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi*” ne ilişkin usul ve esasların, Sermaye Piyasası Kurulunun yetkilerinin, yapılanların yapılması gerekenlerin açıklanması istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun “*Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi*” başlıklı 13 üncü maddesinde;

“(1) *Sermaye piyasası araçlarının senede bağlanmaksızın elektronik ortamda kayden ihracı esastır. Kurul, kayden ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarını ve kayden izlenecek hakları belirler; türleri ve ihraççıları itibarıyla kaydileştirmesine, kayıtların tutulmasına ve üyelik şartlarını kaybeden ihraççıların paylarının kayden izlenmesinin sona erdirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenler. Kurul, sermaye piyasası araçlarının bu madde hükümlerine göre kayden ihraç edilerek MKK tarafından izlenmesi yerine, kripto varlık olarak ihracına ve bunların oluşturulup saklandıkları kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından sunulan elektronik ortam nezdinde kayden izlenmesine ilişkin esaslar belirleyebilir. Sermaye piyasası araçlarının kripto varlık olarak ihracı hâlinde; hakların izlenmesi, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesi ve devredilmesinde, bunların oluşturulup saklandıkları elektronik ortamındaki kayıtlar esas alınır. Kurul, bu elektronik ortamındaki kayıtlarla MKK sistemi arasında entegrasyon sağlanması zorunlu tutabilir. Bu fikranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.*

(2) *Kayıdi sermaye piyasası araçları, nama veya hamiline yazılı olmalarına bakılmaksızın isme açılmış hesaplarda izlenir. Kurul, sermaye piyasası aracının türüne ve ihraççısının veya MKK üyesinin niteliğine göre sermaye piyasası araçlarının hak sahibi ismine hesap açılmaksızın hesapların toplu olarak tutulmasına karar verebilir.*

(3) *Kayıdi sermaye piyasası araçlarına ilişkin haklar, MKK tarafından izlenir. Kayıtlar, MKK tarafından oluşturulan elektronik ortamda, bu kuruluşun üyelerince tutulur.*

(4) *Kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde teslimi zorunludur. Teslim edilen sermaye piyasası araçları kendiliğinden hükümsüz hâle gelir. Teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları ise kaydileştirilme kararından sonra borsada işlem göremez, aracı kurumlarca bu sermaye piyasası araçlarının alım satımına aracılık edilemez.*

(5) *Kayden izlenen sermaye piyasası araçları üzerindeki hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesinde, MKK'ya yapılan bildirim tarihi esas alınır.*

(6) *Payların devrinin, 6102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde ortaklıklar tarafından pay defterine kaydında, ilgililerin başvurusuna gerek kalmaksızın MKK nezdinde izlenen kayıtlar esas alınır.*

(7) *Kayden izlenen sermaye piyasası araçlarına ilişkin tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli talepler münhasıran MKK'nın üyeleri tarafından yerine getirilir. İlgili kanunlar uyarınca elektronik ortamda tebligati yapılan alacakların takip ve tahsiline ilişkin hükümler saklıdır.* ” Şeklinde belirlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda;

- Sermaye piyasası araçlarının senede bağlanmaksızın elektronik ortamda kayden ihracı esas olmaktadır. **(1 puan)** Sermaye Piyasası Kurulunun, kayden ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarını ve kayden izlenecek hakları belirleme yetkisi söz konudur. Bu doğrultuda Kurul, sermaye piyasası aracının türleri ve ihraççıları itibarıyla kaydileştirmesine, kayıtların tutulmasına ve üyelik şartlarını kaybeden ihraççıların paylarının kayden izlenmesinin sona erdirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenler. **(1 puan)** yine Kurul, sermaye piyasası araçlarının yapılan belirlemelere göre kayden ihraç edilerek MKK tarafından izlenmesi yerine, kripto varlık olarak ihracına ve bunların

oluşturulup saklandıkları kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından sunulan elektronik ortam nezdinde kayden izlenmesine ilişkin esaslar belirleyebilir. **(1 puan)** Sermaye piyasası araçlarının kripto varlık olarak ihracı hâlinde; hakların izlenmesi, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesi ve devredilmesinde, bunların oluşturulup saklandıkları elektronik ortamda kayıtlar esas alınacaktır. Kurul, bu elektronik ortamda entegrasyon sağlanması zorunlu tutabilir. Tüm bu hükümlerin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenecektir. **(1 puan)**

- Kaydi sermaye piyasası araçları, nama veya hamiline yazılı olmalarına bakılmaksızın isme açılmış hesaplarda izlenecektir. Sermaye Piyasası Kurulu, sermaye piyasası aracının türüne ve ihraççısının veya MKK üyesinin niteliğine göre, sermaye piyasası araçlarının hak sahibi ismine hesap açılmaksızın hesapların toplu olarak tutulmasına karar verebilecektir. **(2 puan)**
- Kaydi sermaye piyasası araçlarına ilişkin haklar, MKK tarafından izlenecek, kayıtlar, MKK tarafından oluşturulan elektronik ortamda, bu kuruluşun üyelerince tutulacaktır. **(1 puan)**
- Kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen esaslar çerçevesinde teslimi zorunlu bulunmaktadır. Teslim edilen sermaye piyasası araçları kendiliğinden hükümsüz hâle gelmektedir. Teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları ise kaydileştirilme kararından sonra borsada işlem göremeyecek, aracı kurumlarca bu sermaye piyasası araçlarının alım satımına aracılık edilemeyecektir. **(2 puan)**
- Kayden izlenen sermaye piyasası araçları üzerindeki hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesinde, MKK'ya yapılan bildirim tarihi esas alınacaktır. **(1 puan)**
- Payların devrinin, 6102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde ortaklıklar tarafından pay defterine kaydında, ilgililerin başvurusuna gerek kalmaksızın MKK nezdinde izlenen kayıtlar esas alınacaktır. **(1 puan)**
- Kayden izlenen sermaye piyasası araçlarına ilişkin tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli talepler münhasıran MKK'nın üyeleri tarafından yerine getirilecektir. İlgili kanunlar uyarınca elektronik ortamda tebliğatı yapılan alacakların takip ve tahsiline ilişkin hükümler saklı bulunmaktadır. **(1 puan)**

Cevap 2-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında;

a- Kanun kapsamına giren “*Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri*” nin açıklanması istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “*Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri*” başlıklı 37 nci maddesinde;

“(1) Bu Kanun kapsamına giren yatırım hizmetleri ve faaliyetleri şunlardır:

- a) Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin alınması ve iletilmesi
- b) Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin müşteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müsteri hesabına gerçekleştirilmesi
- c) Sermaye piyasası araçlarının kendi hesabından alım ve satımı
- ç) Portföy yöneticiliği
- d) Yatırım danışmanlığı
- e) Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunularak satışa aracılık edilmesi
- f) Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunmaksızın satışa aracılık edilmesi

g) Çok taraflı alım satım sistemlerinin ve borsa dışı diğer teşkilatlanmış pazar yerlerinin işletilmesi

    ğ) Sermaye piyasası araçlarının müsteri namına saklanması ve yönetimi ile portföy saklanması

    h) Kurulca belirlenecek diğer hizmet ve faaliyetlerde bulunulması ” şeklinde belirlemede bulunulmuştur.

Buna göre Kanun kapsamına giren yatırım hizmetleri ve faaliyetleri aşağıdaki gibidir.

- Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin alınması ve iletilmesi, **(1 puan)**
- Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin müsteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müsteri hesabına gerçekleştirilmesi, **(1 puan)**
- Sermaye piyasası araçlarının kendi hesabından alım ve satımı, **(0,5 puan)**
- Portföy yöneticiliği, **(0,5 puan)**
- Yatırım danışmanlığı, **(0,5 puan)**
- Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunularak satışa aracılık edilmesi, **(1 puan)**
- Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunmaksızın satışa aracılık edilmesi, **(1 puan)**
- Çok taraflı alım satım sistemlerinin ve borsa dışı diğer teşkilatlanmış pazar yerlerinin işletilmesi, **(1 puan)**
- Sermaye piyasası araçlarının müsteri namına saklanması ve yönetimi ile portföy saklanması, **(1 puan)**
- Kurulca belirlenecek diğer hizmet ve faaliyetlerde bulunulması, **(0,5 puan)**

b-Yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunmak için “Faaliyet izni alma zorunluluğu” na ilişkin usul ve esasların, Sermaye Piyasası Kurulunun yetkilerinin, yapılanların/yapılması gerekenlerin açıklanması istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun “Faaliyet izni alma zorunluluğu” başlıklı 39 uncu maddesinde;

“(1) Yatırım hizmetlerinin ve faaliyetlerinin düzenli ugraşı, ticari veya mesleki faaliyet olarak icra edilebilmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur. Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ancak yatırım kuruluşları tarafından yerine getirilebilir. Yatırım ortaklıkları ile portföy yönetim şirketlerine ve borsalara ilişkin hükümler saklıdır. Kurul, her bir yatırım hizmet ve faaliyetinin, sermaye piyasası aracı veya yatırım hizmet ve faaliyeti bazında ayrı kuruluşlar tarafından yapılmasına ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

(2) Yan hizmetler, yatırım kuruluşları ve portföy yönetim şirketlerince ayrıca bir yetki belgesine tabi olmaksızın Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde yapılır.

(3) Kurul, sermaye piyasası aracı bazında, bir veya birden fazla yatırım hizmet ve faaliyet türü için de izin verebilir. Kurul, yatırım kuruluşlarını yatırım hizmet ve faaliyet türleri ve sermaye yapıları itibarıyla grupperdirilebilir.

(4) Faaliyet izni başvuruları, gerekli belgelerin Kurula eksiksiz olarak sunulmasından itibaren azami altı ay içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir.

(5) Özel kanunları ile yetkili kilinmiş olsalar dahi bu Kanunda sayılan şartları taşımayan ve Kurulca izin verilmeyen kişi ve kuruluşlar yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunamazlar.

(6) Kurul, yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlerin sunulabilmesi için mesleki sorumluluk sigortası yaptırılmasını zorunlu tutabilir.

(7) Kurul, sermaye piyasası araçlarının ödünç alma ve verme işlemleri ile açığa satış işlemlerine ilişkin ilke ve esasları belirlemeye ve Hazine Müsteşarlığı ile TCMB'nin görüşü alınmak suretiyle kredili sermaye piyasası aracı işlemleri ile ilgili düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

(8) Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlerin sunulmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

(9) Bu Kanunun 37 nci maddesinin (a), (b), (c), (g) ve (h) bentlerinde sayılan yatırım hizmet ve faaliyetleri bankalarca da yürütülebilir. Yatırım ve kalkınma bankaları aynı maddenin (ç), (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılan hizmetleri de sunabilir. Bankaların aynı madde kapsamında yürütecekleri yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. İşbu hizmet ve faaliyetlerde Kurul, sermaye piyasası araçlarının ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun görüşüyle bankaların niteliklerine göre farklı usul ve esaslar belirleyebilir." Şeklinde hüküm tesis edilmiştir.

Buna göre yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunabilmek için gereken şart ve koşullar ile buna ilişkin Sermaye Piyasası Kurulunun belirleme ve düzenleme yapma yetkileri aşağıdaki gibidir.

- Yatırım hizmetlerinin ve faaliyetlerinin düzenli uğraşı, ticari veya mesleki faaliyet olarak icra edilebilmesi için Sermaye Piyasası Kurulundan izin alınma zorunluluğu bulunmaktadır. Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ancak yatırım kuruluşları tarafından yerine getirilebilecektir. Ancak yatırım ortaklıklar ile portföy yönetim şirketlerine ve borsalara ilişkin hükümler saklı bulunmaktadır. Sermaye Piyasası Kurulu, her bir yatırım hizmet ve faaliyetinin, sermaye piyasası aracı veya yatırım hizmet ve faaliyeti bazında ayrı kuruluşlar tarafından yapılmasına ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkili bulunmaktadır. **(2 puan)**
- Yan hizmetler, yatırım kuruluşları ve portföy yönetim şirketlerince ayrıca bir yetki belgesine tabi olmaksızın Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen esaslar çerçevesinde yapılmaktadır. **(1 puan)**
- Sermaye Piyasası Kurulu, sermaye piyasası aracı bazında, bir veya birden fazla yatırım hizmet ve faaliyet türü için de izin verebilecektir. Sermaye Piyasası Kurulu, yatırım kuruluşlarını yatırım hizmet ve faaliyet türleri ve sermaye yapıları itibarıyla grupperleştirecektir. **(1 puan)**
- Faaliyet izni başvuruları, gerekli belgelerin Sermaye Piyasası Kuruluna eksiksiz olarak sunulmasından itibaren azami altı ay içinde Kurul tarafından karara bağlanmakta ve keyfiyet ilgililere bildirilmektedir. **(1 puan)**
- Özel kanunları ile yetkili kılınmış olsalar dahi bu Kanunda sayılan şartları taşımayan ve Sermaye Piyasası Kurulunca izin verilmeyen kişi ve kuruluşlar yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunamayacaklardır. **(1 puan)**
- Sermaye Piyasası Kurulu, yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlerin sunulabilmesi için mesleki sorumluluk sigortası yaptırılmasını zorunlu tutabilecektir. **(1 puan)**
- Sermaye Piyasası Kurulu, sermaye piyasası araçlarının ödünç alma ve verme işlemleri ile açığa satış işlemlerine ilişkin ilke ve esasları belirlemeye ve Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın ilgili birimi ile TCMB'nin görüşü alınmak suretiyle kredili sermaye piyasası aracı işlemleri ile ilgili düzenlemeler yapmaya yetkili bulunmaktadır. **(1 puan)**
- Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlerin sunulmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. **(1 puan)**
- Bu Kanunun 37 nci maddesinde tanımlı yatırım hizmet ve faaliyetlerinden;
  - Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin alınması ve iletilmesi,
  - Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin müsteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müsteri hesabına gerçekleştirilmesi

- Sermaye piyasası araçlarının kendi hesabından alım ve satımı,
- Sermaye piyasası araçlarının müsteri namına saklanması ve yönetimi ile portföy saklanması,
- Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenecek diğer hizmet ve faaliyetlerde bulunulması,

bankalarca da yürütülebilecektir. **(2,5 puan)**

Ancak yatırım ve kalkınma bankaları, bunlar yanında çok taraflı alım satım sistemlerinin ve borsa dışı diğer teşkilatlanmış pazar yerlerinin işletilmesi dışında kalan yatırım hizmet ve faaliyetlerinde de bulunabilecektir. **(1,5 puan)** Bankaların mevcut düzenleme kapsamında yürütecekleri yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar sermaye Piyasası Kurulunca belirlenecektir. Bu kapsamda Sermaye Piyasası Kurulu, sermaye piyasası araçlarının ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun görüşüyle bankaların niteliklerine göre farklı usul ve esaslar belirleyebilecektir. **(1 puan)**

Cevap 3-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında, “*İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler*”e ilişkin usul ve esasların/belirlemelerin ve bu kapsamında Sermaye Piyasası Kurulunun yetkilerinin açıklanması/anlatılması istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “*İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler*” başlıklı 59 uncu maddesinde;

“(1) *İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler, ihraççıların genel yükümlülüğü niteliğinde olan ve teminatlar karşılık gösterilerek ihraç edilen sermaye piyasası araçlarıdır.*

(2) *İhraççılar, ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlerin teminatı olan varlıklarını, diğer varlıklarından ayrı olarak izlemekle yükümlüdür. Kurul, teminat varlıklarla ilişkin kayıtların ihraççının yanı sıra ayrı bir kuruluş nezdinde de tutulmasını zorunlu tutabilir.*

(3) *İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler itfa edilinceye kadar; teminat varlıklarını, ihraççının yönetiminin veya denetiminin kamu kurumlarına devredilmesi hâlinde dahi teminat amacı dışında tasarruf edilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dâhil olmak üzere haczedilemez, iflas masasına dâhil edilemez, ayrıca bunlar hakkında ihtiyati tedbir kararı verilemez.*

(4) *İhraççının ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlerden kaynaklanan yükümlülüklerini vadesinde yerine getirememesi, yönetiminin veya denetiminin kamu kurumlarına devredilmesi, faaliyet izninin kaldırılması veya iflası hâlinde teminat varlıklarından elde edilen gelir, öncelikle ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymet sahiplerine ve teminat varlıkların riskten korunması amacıyla yapılmış olan sözleşmelerin karşı taraflarına yapılacak ödemelerde kullanılır. Alacağı teminat varlıklarla karşılaşmayan ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymet sahipleri ve teminat varlıkların riskten korunması amacıyla yapılmış olan sözleşmelerin karşı tarafları, ihraççının diğer mal varlığına başvurabilir.*

(5) *İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlerin ihraççıları, ihracı, ihraç limiti, ihraç şartları, teminat varlıkların türleri ve nitelikleri, ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler ile teminat varlıklar arasındaki teminat uyumu, teminat varlıklarla ilişkin kayıtların tutulması, teminat sorumlusunun sahip olması gereken nitelikler ve sorumlulukları, YTM’ye hizmetleri karşılığında teminat varlıklarından ödeme yapılması hâlinde bu ödemeyi hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar ile ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlerle ilgili diğer hususlar Kurulca belirlenir.*” Şeklinde belirleme yapılmıştır. Buna göre;

- İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler, ihraççıların genel yükümlülüğü niteliğinde olan ve teminatlar karşılık gösterilerek ihraç edilen sermaye piyasası araçlarıdır. **(1 puan)**
- İhraççılar, ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlerin teminatı olan varlıklar, diğer varlıklarından ayrı olarak izlemekle yükümlüdür. Sermaye Piyasası Kurulu, teminat varlıklara ilişkin kayıtların ihraççının yanı sıra ayrı bir kuruluş nezdinde de tutulmasını zorunlu tutabilir. **(2 puan)**
- İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler itfa edilinceye kadar; teminat varlıklar, ihraççının yönetiminin veya denetiminin kamu kurumlarına devredilmesi hâlinde dahi teminat amacı dışında tasarruf edilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dâhil olmak üzere haczedilemez, iflas masasına dâhil edilemez, ayrıca bunlar hakkında ihtiyaci tedbir kararı verilemez. **(2 puan)**
- İhraççının ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlerden kaynaklanan yükümlülüklerini vadesinde yerine getirememesi, yönetiminin veya denetiminin kamu kurumlarına devredilmesi, faaliyet iznin kaldırılması veya iflası hâlinde teminat varlıklardan elde edilen gelir, öncelikle ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymet sahiplerine ve teminat varlıkların riskten korunması amacıyla yapılmış olan sözleşmelerin karşı taraflarına yapılacak ödemelerde kullanılır. **(2 puan)** Alacağı teminat varlıklarla karşılaşmayan ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymet sahipleri ve teminat varlıkların riskten korunması amacıyla yapılmış olan sözleşmelerin karşı tarafları, ihraççının diğer mal varlığına başvurabilir. **(1 puan)**
- İpotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlerin ihraççıları, ihracı, ihraç limiti, ihraç şartları, teminat varlıkların türleri ve nitelikleri, ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler ile teminat varlıklar arasındaki teminat uyumu, teminat varlıklara ilişkin kayıtların tutulması, teminat sorumlusunun sahip olması gereken nitelikler ve sorumlulukları, YTM'ye hizmetleri karşılığında teminat varlıklardan ödeme yapılması hâlinde bu ödemenin hesaplanması üzerine ilişkin usul ve esaslar ile ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlerle ilgili diğer hususlar Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenir. **(1 puan)**

Cevap 4-Örnek olay ve veriler verilmiş olup bu kapsamında;

a- Halka açık olmayan Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin sermaye artırımı yoluyla çıkarılacak payların Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem görmek üzere halka arz edilmesi ve bu doğrultuda sermayesinin 400 Milyon TL'ye çıkarılması ve 10 TL nominal bedelli bir adet payın halka arz fiyatının 30 TL olarak belirlenmesi kapsamında, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun verdiği yetki dahilinde yayımlanan Pay Tebliği (VII-128.1)'nın "*Halka açık olmayan ortaklıkların paylarının ilk halka arzı öncesi uyulacak ön şartlar*"ın açıklanarak, bu şartlara göre örnek finansal durum tablosunu (bilançoşa)'nun ve mevcut verilerin dikkate alınarak, yapılanların yapılması gerekenlerin açıklanması/anlatılması/değerlendirilmesi istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 3/1-f, g, ğ, h maddesinde;

'f) Halka arz: Sermaye piyasası araçlarının satın alınması için her türlü yoldan yapılan genel bir çağrıyi ve bu çağrı devamında gerçekleştirilen satışı,

g) Halka arz eden: Sahip olduğu sermaye piyasası araçlarını halka arz etmek üzere Kurula başvuruda bulunan gerçek veya tüzel kişileri,

ğ) İhraç: Sermaye piyasası araçlarının ihraççılar tarafından çıkarılıp, halka arz edilerek veya halka arz edilmeksiz satışını,

h) İhraççı: Kitle fonlaması platformları aracılığıyla para toplayanlar hariç olmak üzere, sermaye piyasası araçlarını ihraç eden, ihraç etmek üzere Kurula başvuruda bulunan veya sermaye piyasası araçları halka arz edilen tüzel kişileri ve bu Kanuna tabi yatırım fonlarını,” şeklinde belirlemeler yapılmıştır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun verdiği yetki dahilinde yayımlanan Pay Tebliği (VII-128.1)'nin 4/1 inci maddesinde;

“e) Halka açık ortaklık: Payları halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan ortaklıkları,

f) Halka açılma: Halka açık olmayan bir ortaklığın halka açık ortaklık statüsünü kazanmasını,

g) Halka arz: Sermaye piyasası araçlarının satın alınması için her türlü yoldan yapılan genel bir çağrıyu ve bu çağrı devamında gerçekleştirilen satışı,

ğ) Halka arz eden: Sahip olduğu sermaye piyasası araçlarını halka arz etmek üzere Kurula başvuruda bulunan gerçek veya tüzel kişileri,

h) İhraç: Sermaye piyasası araçlarının ihraççılar tarafından çıkarılıp, halka arz edilerek veya halka arz edilmeksiz satısını,

i) İhraççı: Sermaye piyasası araçlarını ihraç eden, ihraç etmek için Kurula başvuruda bulunan veya sermaye piyasası araçları halka arz edilen tüzel kişileri,” şeklinde düzenlemeler yapılmıştır.

Pay Tebliği (VII-128.1)'nin “*Halka açık olmayan ortaklıkların paylarının ilk halka arzı öncesi uyulacak ön şartlar*” başlıklı 5 inci maddesinde;

“(1) Payları ilk defa halka arz edilecek ortaklıkların mevcut ödenmiş ya da çıkarılmış sermayelerinin tamamının ödenmiş olması zorunludur. Bu ortaklıkların ödenmiş ya da çıkarılmış sermayesinde başvuru tarihinden önceki iki yıl içinde, mevzuatın izin verdiği fonlar hariç olmak üzere, varlıkların gerçeğe uygun değere taşınması suretiyle oluşan değer artış fonları ve benzeri fonlar bulunamaz.

(2) Yatırım ortaklıkları hariç olmak üzere, payları ilk defa halka arz edilecek veya borsada işlem görecek ortaklıkların 30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ortaklıkların Kanun Kapsamından Çıkarılması ve Paylarının Borsada İşlem Görmesi Zorunluluğuna İlişkin Esaslar Tebliği (II-16.1)'nin 8 inci maddesinin birinci fikrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan Kanun kapsamından çıkma şartlarını taşımaması gerekmektedir. Ancak, söz konusu fikranın (b) bendi yalnızca net satış hasılatı için dikkate alınır. Söz konusu şartlar, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, özelleştirme kapsamındaki ortaklıklar ve kamunun ortaklığının bulunduğu ortaklıklar için uygulanmaz.

(3) Kurul, ikinci fikrada yer alan şartları sağlamayan ortaklıklar ile gerekli görülmlesi halinde bu şartları sağlayan ortaklıkların paylarının sadece Borsa'da nitelikli yatırımcılar arasında alım satımı konu edilmesini isteyebilir.

(4) Payları ilk defa halka arz edilecek ortaklıkların başvuru tarihinden önceki iki yıl içinde anonim ortaklığa dönüşmüştür olmasının durumunda; dönüşüm öncesi bilançoda yer alan öz kaynak kalemlerinin, dönüşüm sonrası ortaklığın açılış bilançosunda sermaye hesabı altında bir toplulaştırma yapılmadan, bilançoda ayrı kalemler olarak dönüşüm öncesi şirketin devamı olacak şekilde gösterilmiş olması ve söz konusu hususun tespitine ilişkin mali müşavir raporunun düzenlenmesi zorunludur. Dönüşüm sonrasında, dönüşüm öncesindeki mevcut iç kaynakların sermayeye eklenebilmesi için, bunların sermayeye eklenmesinde ilgili mevzuat açısından herhangi bir sakince bulunmaması gerekmekte olup, bu şekilde gerçekleştirilen sermaye artırımı bu fikra hükmüne aykırılık teşkil etmez. Bu fikra kapsamına giren sermaye artırımlarının değerlendirilmesinde bu Tebliğin 16 ncı maddesinin ikinci fikrasi hükümleri kıyasen uygulanır.

(5) Bu maddenin dördüncü fıkrasındaki hükmeye aykırılık durumunda, toplulaştırılarak tescil edilen sermayenin sicilden terkini veya eş zamanlı sermaye azaltımı ve artırımı ile bu maddenin dördüncü(2) fıkrası hükmüne uyum sağlanır. Eş zamanlı sermaye azaltımı ve artırımı ile sermaye toplulaştırma yapılan tutar kadar azaltılırken, sermaye artışı yetkili organ onayından geçmiş dönüşüm öncesindeki son yıllık hesap dönemine ait finansal tablolarda yer alan sermayeye eklenebilir iç kaynaklardan ve/veya nakit olarak karşılanır.

(6) Payları ilk defa halka arz edilecek ortaklıkların izahnamesinde yer alacak en son tarihli finansal tablolara göre Kurulun ilgili düzenlemelerinde tanımlanan ilişkili taraflarından olan ticari olmayan alacaklarının tüm alacaklar toplamına olan oranı yüzde yirmiyi veya aktif toplamına olan oranı yüzde onu geçemez. Söz konusu oranlara uyum sağlamak amacıyla, ortakların mevcut paylarının satışından elde edilecek fonun ilişkili taraflardan olan alacakların tahsilinde kullanılmasının ve ortaklığın bu hükmün dolaşılmasına yol açacak şekilde tekrar alacaklı hale getirilmemesinin ortaklık ve halka arz edenler tarafından taahhüt edilmesi gereklidir.

Bu taahhüdün Kurulca uygun görülmesi durumunda bu fıkra hükmü uygulanmaz. İlişkili tarafın bir kamu kurumu olması halinde, ilişkili taraflardan olan alacakların hesaplanması kamu kurumundan olan alacaklar dikkate alınmaz.

(7) Payları ilk defa halka arz edilecek ortaklığın, ek satış hariç halka arz edilecek paylarının halka arz fiyatı baz alınarak hesaplanacak piyasa değerinin;

a) Yirmi milyon TL'nin altında olması durumunda satılan payların tamamı için,

b) Yirmi milyon TL ile kırk milyon TL arasında olması durumunda ise, satılan payların yirmi milyona kadar olan kısmının tamamı, aşan kısmının ise yarısı için halka arzda satışa aracılık eden yetkili kuruluşların halka arz fiyatı üzerinden bu payları satın alacağına ilişkin olarak ortaklığa karşı yüklenimde bulunması ve izahnamenin Kurulca onaylanmasıından önce yüklenim sözleşmesinin Kurula gönderilmesi zorunludur. Halka arz edilecek payların piyasa değerinin kırk milyon TL'nin üzerinde olması durumunda yüklenimde bulunma zorunluluğu yoktur. Payları GİP'te işlem görecek ortaklıklarda bu yükümlülük piyasa danışmanı tarafından da yerine getirebilir. Bu fıkradada yer alan tutarlar, fiyat aralığı ile talep toplanması halinde taban fiyat esas alınarak hesaplanır.

(8) Halka arzda satışa aracılık eden yetkili kuruluşlar veya piyasa danışmanı bu maddenin yedinci fıkrasındaki hükümlere uygun olarak portföylerine aldıkları payları, halka arz edilen payların borsada işlem görmeye başlamasından itibaren altı ay süreyle halka arz fiyatının altındaki bir fiyattan borsada satamazlar ve bu payları halka arz fiyatının altında borsada satılması sonucunu doğuracak şekilde herhangi bir işleme tabi tutamazlar. Bu fıkradada belirtilen süre içinde söz konusu payların kısmen veya tamamen bu fıkra hükmüne uygun olarak satılması veya devredilmesi durumunda Kurulun özel durumların kamuya açıklamasına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde özel durum açıklaması yapılması zorunludur. Söz konusu kuruluşların borsa dışında satacakları payları alanlar da bu sınırlamaya tabidir.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Sorunun veriler kısmının (d) bendinde, “Payların halka arz edilmesi ve iç kaynaklardan bedelsiz sermaye artırımı gidilmesinde başvuru, esas sözleşme değişikliği, izin, onay, aracilar, garantiör firma, izahname/ihraç belgesi hazırlanması, finansal tablolalar ile kanuni defter kayıtlarının uyumluluğu vb. diğer hususlarda, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun ve alt düzenlemelerin öngördüğü prosedürlerin tamamlandığı ve herhangi bir aykırılığın bulunmadığı kabul edilecek olup vergi kanunları açısından hükm ifade eden kar dağıtımına ilişkin hususlar dikkate alınmayacaktır.” Şeklinde belirleme yapılmıştır. Dolayısıyla soruya ilgili bu tebliğle ilintili olmayan yani söz konusu tebliğin atıf yapmadığı hususlarda, diğer düzenlemelerde yer alan sınırlamalar/kısıtlamalar sorunun cevabında dikkate alınmayacağındır. Söz konusu Tebliğin 5 inci maddesinde açıklamalarda yer alan rakamsal tutarların yeniden değerlendirilmiş güncel halleri verilmemiştir. Dolayısıyla açıklamalar tebliğde yer alan tutarlar dâhilinde yapılacaktır. Ancak söz konusu dönem için tebliğin 5. nci maddesinde yer alan yeniden değerlendirilmiş güncel rakamlar doğrultusunda yapılan açıklamalarda doğru olarak kabul edilmektedir.

Buna göre;

- Payları ilk defa halka arz edilecek ortaklıkların mevcut ödenmiş ya da çıkarılmış sermayelerinin tamamının ödenmiş olması gerekmektedir. Bu ortaklıkların ödenmiş ya da çıkarılmış sermayesinde başvuru tarihinden önceki iki yıl içinde, mevzuatın izin verdiği fonlar hariç olmak üzere, varlıkların gerçeğe uygun değere taşınması suretiyle oluşan değer artış fonları ve benzeri fonlar bulunamayacaktır. **(2 puan)** Dolayısıyla Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin ortaklarının taahhüt edilen ve henüz ödenmeyen sermaye tutarını ödemeleri gerekmektedir. 501 Ödenmemiş Sermaye hesabında yer alan 20 Milyon TL'nin ödenmesiyle, ödenmiş sermaye $(72+20=)92$ milyon TL olacaktır. **(1 Puan)**. Yine gerekli izinler alınmak için Sermaye Piyasası Kuruluna başvuru tarihi olan 10/11/2024 tarihinden geriye doğru iki yıl içinde varlıkların gerçeğe uygun değere taşınması suretiyle oluşan değer artış fonları ile mevzuatça kabul edilmeyen diğer fonlar sermaye ve ödenmiş sermaye içerisinde bulunamayacaktır. Dolayısıyla mevcut verilere göre 26/12/2023 tarihinde sermayeye ilave edilen 12 Milyon TL maddi duran varlık değer artışı fonu ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 328inci maddesi doğrultusunda satılan maddi duran varlığın yenilenmesi amacıyla ayrılan ve 4 milyon TL'si sermayeye eklenen ancak sermayeye ilavesine izin verilmeyen yenileme fonunun, sermaye azaltımı yapılarak mevcut sermaye ve ödenmiş sermayeden çıkarılması gerekmektedir. Bu takdirde ödenmiş sermaye $(92-12-4=)76$ Milyon TL olacaktır. **(2 puan)** Sermayenin korunması istediği takdirde bir taraftan sermaye azaltımı, diğer taraftan iç kaynaklardan veya ortaklar tarafından karşılanması suretiyle sermaye artırımı yapılarak mevcut sermaye korunacaktır. Sermayenin korunacağına ilişkin bir belirleme yapılmamıştır.**(1 Puan)**
- Yatırım ortaklıkları hariç olmak üzere, payları ilk defa halka arz edilecek veya borsada işlem görecek ortaklıkların 30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ortaklıkların Kanun Kapsamından Çıkarılması ve Paylarının Borsada İşlem Görmesi Zorunluluğuna İlişkin Esaslar Tebliği (II-16.1)'nin 8inci maddesinin birinci fikrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan Kanun kapsamından çıkma şartlarını taşımaması gerekmektedir. Ancak, söz konusu fikranın (b) bendi yalnızca net satış hasılatı için dikkate alınacaktır. Söz konusu şartlar, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, özelleştirme kapsamındaki ortaklıklar ve kamunun ortaklığının bulunduğu ortaklıklar için uygulanmayacaktır. **(1 puan)** Ortaklıkların Kanun Kapsamından Çıkarılması ve Paylarının Borsada İşlem Görmesi Zorunluluğuna İlişkin Esaslar Tebliği (II-16.1)'nin 8inci maddesinin birinci fikrasının (a) ve (b) bentlerine göre aktif toplamı 10 milyon TL'den, net satış hasılatı ise 5 Milyon TL'den az olmaması gerekmektedir. Verilere göre Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin 01/01/2024-31/10/2024 tarihli Kar/Zarar Tablosu (Gelir Tablosu)'na göre net satışları 59 Milyon TL, 31/10/2024 tarihli ara dönem finansal durum tablosuna göre aktif toplamı 301 Milyon TL olduğundan söz konusu şart ihlal edilmemektedir. **(2 puan)**
- Sermaye Piyasası Kurulu, aktif toplamı ve net satış tutarı toplamı şartlarını sağlamayan ortaklıklar ile gerekli görülmesi halinde bu şartları sağlayan ortaklıkların paylarının sadece Borsa'da nitelikli yatırımcılar arasında alım satıma konu edilmesini isteyebilecektir. **(1 puan)**
- Payları ilk defa halka arz edilecek ortaklıkların başvuru tarihinden önceki iki yıl içinde anonim ortaklığa dönüşmüştür olmasının durumunda; dönüşüm öncesi bilançoda yer alan öz

kaynak kalemlerinin, dönüşüm sonrası ortaklığun açılış bilançosunda sermaye hesabı altında bir toplulaştırma yapılmadan, bilançoda ayrı kalemler olarak dönüşüm öncesi şirketin devamı olacak şekilde gösterilmiş olması ve söz konusu hususun tespitine ilişkin mali müşavir raporunun düzenlenmesi zorunlu bulunmaktadır.(**2 puan**) Dönüşüm sonrasında, dönüşüm öncesindeki mevcut iç kaynakların sermayeye eklenebilmesi için, bunların sermayeye eklenmesinde ilgili mevzuat açısından herhangi bir sakınca bulunmaması gerekmekte olup, bu şekilde gerçekleştirilen sermaye artırımı bu kapsamda yapılan belirlemeye aykırılık teşkil etmeyecektir. Bu doğrultuda yapılacak sermaye artırımlarının değerlendirilmesinde, Pay Tebliği (VII-128.1)'nin 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan sermayeye ilave edilemeyecek unsurlara ilişkin hükümler kiyasen uygulanacaktır. (**1 puan**) Açıklanan bu belirlemelere aykırılık durumunda, toplulaştırılarak tescil edilen sermayenin sicilden terkini veya eş zamanlı sermaye azaltımı ve artırımı yapılarak uyum sağlanacaktır. Eş zamanlı sermaye azaltımı ve artırımı ile sermaye toplulaştırma yapılan tutar kadar azaltılırken, sermaye artışı yetkili organ onayından geçmiş dönüşüm öncesindeki son yıllık hesap dönemine ait finansal tablolarda yer alan sermayeye eklenebilir iç kaynaklardan ve/veya nakit olarak karşılaşacaktır. Örnek ve mevcut veriler doğrultusunda, Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş. için bu kapsamda bir belirleme/hüküm tesis edilmemiştir. (**2 puan**)

- Payları ilk defa halka arz edilecek ortaklıların izahnamesinde yer alacak en son tarihli finansal tablolarına göre Sermaye piyasası Kurulunun ilgili düzenlemelerinde tanımlanan ilişkili taraflarından olan ticari olmayan alacaklarının, tüm alacaklar toplamına olan oranı yüzde yirmiyi veya aktif toplamına olan oranı yüzde onu geçemeyecektir. (**1 puan**) Söz konusu oranlara uyum sağlamak amacıyla, ortakların mevcut paylarının satışından elde edilecek fonun ilişkili taraflardan olan alacakların tahsilinde kullanılmasının ve ortaklığun bu hükmün dolanılmasına yol açacak şekilde tekrar alacaklı hale getirilmemesinin ortaklık ve halka arz edenler tarafından taahhüt edilmesi gerekmektedir. Bu taahhüdün Sermaye Piyasası Kurulunca uygun görülmESİ durumunda bu şart uygulanmayacaktır. (**2 puan**) İlişkili tarafın bir kamu kurumu olması halinde, ilişkili taraflardan olan alacakların hesaplanmasımda kamu kurumundan olan alacaklar dikkate alınmayacağından, (**1 puan**) Mevcut verilere göre Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin ilişkili olan Lezzet Gıda Tic. A.Ş.'den ticari mahiyette olmayan alacağı 6 Milyon TL olup bunun toplam alacaklara oranı $(6.000.000/24.000.000) = %25$, aktif toplamına oranı ise $(6.000.000/301.000.000) = %1,9$ dur. Dolayısıyla ilişkili kişilerden olan ticari mahiyette olmayan bu alacağın toplam alacaklar içindeki oranı %20'nin üzerinde olduğundan, ortaklar tarafından %20'nin altına düşecek şekilde ödenmeli veya ortakların paylarının arzı sonrası ödeneceğine ilişkin taahhütte bulunulmalıdır. (**2 puan**)
- Payları ilk defa halka arz edilecek ortaklığun, ek satış hariç halka arz edilecek paylarının halka arz fiyatı baz alınarak hesaplanacak piyasa değerinin (**1 puan**);
  - Yirmi milyon TL'nin altında olması durumunda satılamayan payların tamamı için, (**1 Puan**)
  - Yirmi milyon TL ile kırk milyon TL arasında olması durumunda ise, satılamayan payların yirmi milyona kadar olan kısmının tamamı, aşan kısmının ise yarısı için (**1 Puan**)

halka arzda satışa aracılık eden yetkili kuruluşların halka arz fiyatı üzerinden bu payları satın alacağına ilişkin olarak ortaklığa karşı yüklenimde bulunması ve izahnamenin Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmasımdan önce yüklenim sözleşmesinin Kurula

gönderilmesi zorunludur. Payları GİP'te işlem görecek ortaklıklarda bu yükümlülük piyasa danışmanı tarafından da yerine getirilebilir. Söz konusu bu tutarlar, fiyat aralığı ile talep toplanması halinde taban fiyat esas alınarak hesaplanacaktır. **(1 puan)**

-Halka arz edilecek payların piyasa değerinin kırk milyon TL'nin üzerinde olması durumunda yüklenimde bulunma zorunluluğu bulunmamaktadır. **(1 puan)**

Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin sermaye artırımı sonrası ödenmiş sermayesi 400 Milyon TL olacaktır. Bu sermaye karşılığı pay adedi ($400.000.000 / 10 =$)40.000.000 adet olacak, mevcut ortakların ödenmiş sermayeleri 76 Milyon TL ve ortaklar üzerinde kalan pay adedi ($(76.000.000 / 10 =)7.600.000$ adet, halka arz edilen pay adedi ($40.000.000 - 7.600.000 =$)32.400.000 adet, halka açıklık oranı ($32.400.000 / 40.000.000 =$)%81, halka açık payların piyasa değeri, halka arz fiyatı dikkate alındığında ($32.400.000 \text{ Adet} * 30 \text{ TL} =$)972.000.000 TL, ortaklığun piyasa değeri halka arz fiyatı dikkate alındığında ($40.000.000 \text{ adet} * 30 =$)1.200.000.000 TL olacaktır. Dolayısıyla halka arz edilen payların piyasa fiyatı 40 Milyon TL'nin üzerinde olacağı için satılmayan paylara ilişkin yüklenimde bulunma sorumluluğu olmayacağıdır. **(2 puan)** Ancak esas sermaye sisteminde artırılacak sermayeyi temsil eden paylardan satılmayanlara ilişkin satın alma taahhütnamesi verilmesi zorunludur.

- Halka arzda satışa aracılık eden yetkili kuruluşlar veya piyasa danışmanı sorumlulukları kapsamında portföylerine aldıkları satılmayan payları, halka arz edilen payların borsada işlem görmeye başlamasından itibaren altı ay süreyle halka arz fiyatının altındaki bir fiyattan borsada satamayacaklar ve bu payları halka arz fiyatının altında borsada satılması sonucunu doğuracak şekilde herhangi bir işleme tabi tutamayacaklardır. **(2 puan)** Belirlenen bu süre içinde söz konusu payların kısmen veya tamamen halka arz fiyatının üzerinde satılması veya devredilmesi durumunda, Sermaye Piyasası Kurulunun özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, özel durum açıklaması yapılması zorunlu olacaktır. Söz konusu kuruluşların borsa dışında satacakları payları alanlar da bu sınırlama kapsamında olacaktır. **(1 puan)**

b- Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin mevcut sermaye yapısı ve tutarı ile (ödenmemiş sermaye tutarının tamamının ödenmiş olduğu kabul edilecek) 31/10/2024 tarihi itibarıyle %81 oranında halka açık şirket olduğunun kabulü altında, iç kaynaklardan yapılacak bedelsiz sermaye artırımına esas 31/10/2024 tarihli finansal durum tablosu (bilanço)'nun ve sermaye artırımı ile ilgili mevcut verilerin dikkate alınarak, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun verdiği yetki dahilinde yayımlanan Pay Tebliği (VII-128.1)'nin "*Halka açık ortaklıkların iç kaynaklardan ve kar payından yapacakları bedelsiz sermaye artırımları*" kapsamında, iç kaynaklardan bedelsiz sermaye artırımı yapılabilecek azami tutarın belirlenmesi/hesaplanması istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun verdiği yetki dahilinde yayımlanan Pay Tebliği (VII-128.1)'nin "*Halka açık ortaklıkların iç kaynaklardan ve kar payından yapacakları bedelsiz sermaye artırımları*" başlıklı 16 ncı maddesinin 1,2 ve 3 üncü fikralarında;

"(1) Halka açık ortaklıkların sermaye piyasası mevzuatı uyarınca hazırlanan finansal tablolardan yer alan iç kaynakların sermayeye eklenebilmesi için, bunların sermayeye eklenmesinde ilgili mevzuat açısından herhangi bir sakınca bulunmaması ve ilgili iç kaynak tutarlarının halka açık ortaklığun kanuni defter ve kayıtlarında da karşılığının bulunması şarttır. İlgili iç kaynak tutarlarının halka açık ortaklığun kanuni defter ve kayıtlarında karşılığının bulunup bulunmadığının kontrolü,

sermaye piyasası mevzuatı uyarınca hazırlanan finansal tablolar ile kanuni defter ve kayıtlarda bulunan toplam iç kaynaklar dikkate alınarak yapılır. Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca hazırlanan finansal tablolar ile kanuni defter ve kayıtlarda bulunan toplam iç kaynak tutarları arasında fark bulunması durumunda bu tutarlardan düşük olanı sermaye artırımında esas alınır.

(2) Aşağıda belirtilen kalemler sermayeye ilave edilemez:

a) Varlıkların gerçeğe uygun değere taşınması suretiyle özkaynaklar altında raporlanan değer artış fonları ve benzeri fonlar,

b) Ara dönemde oluşan dönem karları,

c) İlgili mevzuat uyarınca sermayeye eklenmesine izin verilmeyen fonlar ve yedek akçeler.

(3) Sermaye artırımının yapılmasına ilişkin yasal zorunluluklar saklı kalmak üzere; halka açık ortaklıkların kanuni defter ve kayıtlarında yer alan geçmiş yıl zararları ile Kurul düzenlemeleri uyarınca hazırlanan ve kamuya açıklanan son finansal tablolarında yer alan geçmiş yıllar zararlarından düşük olanı iç kaynaklardan mahsup edilmek suretiyle kapatılmadan veya genel kurulda kapatılacağına ilişkin olarak alınan yönetim kurulu kararı Kurula ibraz edilmeden iç kaynaklardan sermaye artırımı yapılamaz. Bu durumda iç kaynakların geçmiş yıl zararlarını aşan kısmının sermayeye eklenmesi mümkündür. Ancak, sermayeye eklenmek amacıyla öz kaynaklar içerisinde bekletilen gayrimenkul satış kazancı ve iştirak satış kazancı ile mevzuat uyarınca geçmiş yıl zararlarının mahsubunda kullanılmasına izin verilmeyen fonlar için bu hükmü uygulanmaz." Şeklinde belirleme yapılmıştır.

31/10/2024 tarihli finansal durum tablosuna (bilançoya) ve örneğin d bendinde belirtilen mevcut verilere göre, finansal tablolar ile kanuni defter kayıtlarında uyum sorumluluğuna ilişkin bir problem bulunmamaktadır. Ancak finansal tablolarında yer alan iç kaynakların sermayeye eklenebilmesi için, bunların sermayeye eklenmesinde ilgili mevzuat açısından herhangi bir sakınca bulunmaması gerekmektedir. Yine yapılan belirleme uyarınca

-Varlıkların gerçeğe uygun değere taşınması suretiyle özkaynaklar altında raporlanan değer artış fonları ve benzeri fonlar,

-Ara dönemde oluşan dönem karları,

-İlgili mevzuat uyarınca sermayeye eklenmesine izin verilmeyen fonlar ve yedek akçeler,

-Geçmiş yıllar zararlarını kapatmayan iç kaynaklar,

Sermaye artırımında kullanılamayacaktır. Örneğe göre Gözde Kimya San. ve Tic. A.Ş.'nin %81 oranında halka açık şirket olarak, iç kaynaklardan yapılacak bedelsiz sermaye artırımına esas olan 31/10/2024 tarihli finansal durum tablosu (bilanço) aşağıdaki gibidir.

31/10/2024 Tarihli Finansal Durum Tablosu (Bilanço) (bin TL)			
VARLIKLAR		YÜKÜMLÜLÜKLER	
I-Toplam Dönem Varlıklar	98.000	III-Toplam Kısa Vadeli Yükümlülükler	112.000
II-Toplam Duran Varlıklar	203.000	IV-Toplam Uzun Vadeli Yükümlülükler	80.000
		V-Toplam Özkaynaklar	109.000
		50-Ödenmiş Sermaye	72.000
		500-Sermaye	80.000
		501-Ödenmemiş Sermaye (-)	-20.000
		502-Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	12.000
		52-Sermaye Yedekleri	12.000
		520-Hisse Senedi İhraç Primleri	12.000
		54-Kar Yedekleri	21.000
		540-Yasal Yedekler	12.000
		541-Statü Yedekleri	6.000

	549-Özel Fonlar (Maddi Duran Varlık Satış Karı)	3.000
	58-Geçmiş Yıllar Zararları (-)	-14.000
	59-Dönem Net Karı (Zararı)	18.000
TOPLAM VARLIKLAR	301.000	TOPLAM KAYNAKLAR

Halka açık şirketler için sermayenin tamamı ödenmiş olacağından, ödenmemiş sermayenin tamamının ödendiği kabul edilmiştir.

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun geçici 33 üncü ve mükerrer 298 inci maddeleri ve buna ilişkin çıkarılan 555 sıra No'lu VUK Genel Tebliği ve ilgili sirkülere göre, özkaynaklar içinde yer alan sermayenin enflasyon düzeltmesine tabi tutulması (gerçege uygun değere taşınması) sonucunda, sermayede meydana gelen olumlu artışı ifade eden ve 502 Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları hesabında yer alan tutar sermayeye ilave edilebilecek ve/veya geçmiş yıllar zararlarına mahsup edilebilecektir. **(2 puan)** Yine 52 Sermaye Yedekleri hesabında yer alan payların itibarı değerinin üzerinde ihracından kaynaklanan emisyon primleri (hisse senedi ihraç primleri) Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5/1-ç maddesi uyarınca kurumlar vergisinden istisna olup, bunlar doğrudan sermayeye ilave edilebilecek veya geçmiş yıllar zararlarına mahsup edilebilecektir. **(2 puan)** 54 Kar Yedekleri hesabında kayıtlı olan yasal yedeklerin Türk Ticaret Kanunu açısından nasıl kullanılabileceği, örnek olaya ilişkin verilerin e bendinde belirtilmiştir. Türk Ticaret Kanunu'nun 519/3 üncü maddesi uyarınca, sermayenin veya çıkarılmış sermayenin yarısını aşmadığı takdirde, sadece zararların kapatılmasına, işlerin iyi gitmediği zamanlarda işletmeyi devam ettirmeye veya işsizliğin önüne geçmeye ve sonuçlarını hafifletmeye elverişli önlemler alınması için kullanılabilecektir. Dolayısıyla sermayenin yarısını aşmayan 12 Milyon TL kanuni yedek akçe doğrudan sermayeye ilave edilemeyecek ancak bu tutar geçmiş yıllar zararının kapatılmasında kullanılabilicektir. Buna göre geçmiş yıllar zararları (14.000.000-12.000.000=)2.000.000 TL kalacaktır. **(2 puan)** Türk Ticaret Kanunu'nun 521 inci maddesi ile de esas sözleşme ile başka yedek akçe ayrılması da öngörebilecek, bunun kullanımına ilişkin belirleme yapılabilecektir. Buna göre esas sözleşme ile 6 Milyon TL statü yedekleri ayrılmış olup bu doğrudan sermaye artırımında kullanılabilicektir. **(2 puan)**

Dönem karı tutarı olan 18 Milyon TL ise sermaye artırımında ve zararın kapatılmasında kullanılamayacaktır. Yine 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 328 inci maddesi uyarınca yenilenmesine karar verilen amortismana tabi maddi duran varlık satışından oluşan kar sermaye artırımında ve zararın kapatılmasında kullanılamayacaktır.

Dolayısıyla kalan geçmiş yıllar zararlarına mahsup edilebilecek iç kaynaklar toplamı aşağıdaki gibi olacaktır.

Geçmiş Yıllar Zararlarının Mahsubunda Kullanılabilen İç Kaynaklar	Tutar (TL)	
502-Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	12.000.000	
520-Hisse Senedi İhraç Primleri	12.000.000	
541-Statü Yedekleri	6.000.000	
Toplam	30.000.000	(2 Puan)

Geçmiş yıllar zararları tamamen kapatılmadan sermaye artırımı yapılamayacaktır. Geçmiş yıllar zararı kapatıldığından iç kaynaklardan sermayeye eklenen tutar (30.000.000-2.000.000=)28.000.000 TL olacaktır. **(4 puan)**

Veya

Bilançoda 54 Kar Yedekleri içerisinde 549 Özel Fonlar hesabında yer alan maddi duran varlık satış karının taşınmaz satış karı olarak değerlendirilmesi halinde ise, bu Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5/1-e maddesi uyarınca kurumlar vergisinden istisna olup, bunlar geçmiş yıllar zararına mahsup edilmeden doğrudan sermayeye ilave edilebilecektir. Bu durumda,

Geçmiş yıllar zararları tamamen kapatılmadan sermaye artırımı yapılamayacaktır. Geçmiş yıllar zararı kapatıldığından iç kaynaklardan sermayeye eklenecek tutar ($30.000.000 - 2.000.000 = 28.000.000$) TL olacaktır. Taşınmaz satış karı ise zarara mahsup edilmeden doğrudan sermayeye ilave edilebileceğinden, sermayeye ilave edilebilecek azami tutar ise ($28.000.000 + 3.000.000 = 31.000.000$) TL olacaktır. **(4 puan)**

Her iki duruma göre yapılan açıklamalar ve buna göre bulunan sonuç doğru kabul edilmektedir.

Cevap 5-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında; “*Sermaye Piyasası Suçları*”nın tür/çeşit ve mahiyet olarak madde başlığı şeklinde sayma yoluyla belirtilmesi, aşağıda belirtilen örnek olayın “*Piyasa bozucu eylemler*” ve “*Sermaye Piyasası Suçları*” kapsamında değerlendirerek, varsa tanımlı suç tipinin ve cezasının belirtilmesi istenmiştir.

“*Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası fiyat istikrarını saglama doğrultusunda izlediği para politikası kapsamında, kuru düşürmek amacıyla 5/10/2024 tarihinde 20/10/2024 tarihi itibarıyle döviz satım ihalesi gerçekleştireceğini ve toplam 10 milyar ABD Doları piyasaya satış yapacağını açıklamıştır. Geniş yetkili aracı kurum olan Gökyüzü Menkul Değerler A.Ş. hazırlattığı ve kamuyla paylaştığı değerlendirme/araştırma raporunda, yurtdışıyla çalışan ve geliri daha çok ABD doları cinsinden dövize dayalı olan firmaların kur düşüklüğüne bağlı gelir kaybı yaşayacağını açıklamıştır. Bu doğrultuda Borsa İstanbul A.Ş.’de işlem gören daha önce hisse fiyatının artacağı şeklinde öngörüde bulunduğu %50’si halka açık olan Doruk Makine Ürt. ve İth. Ihr. San. A.Ş.’nin paylarının bu sefer fiyatının düşeceği şeklinde öngörüde bulunmuş ve buna bağlı yatırımcı üyelere sat tavsiyesinde bulunarak bunlar adına satış gerçekleştirmiştir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nın 20/10/2024 tarihi itibarıyle yaptığı döviz satım ihalesi sonucu 1 ABD doları 34 TL’den 24 TL’ye düşmüştür, Doruk Makine Ürt. ve İth. Ihr. San. A.Ş. açıkladığı yıllık mali tablolardında kur değerlemesine bağlı 2 Milyar TL gelir kaybı yaşamış ve tahminlere göre belirlenen karlılığı %30 oranında azalmış, buna bağlı şirketin paylarının borsada oluşan piyasa alım ve satım fiyatı 50 TL’den 30 TL’ye düşerek, 30 TL’nin üzerinden alımda bulunan yatırımcısına %63-%67 oranında değer kaybettirmiştir. Yatırımcı vatandaş Hasan DENİZ süreç nedeniyle elinde tuttuğu şirketin 10.000 adet payı nedeniyle toplam 270.000 TL değer kaybına/zarara uğramıştır.*”

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 6 ncı kısmının ikinci bölümü “*Sermaye Piyasası Suçları*” başlığı altında düzenlenmiştir. Söz konusu başlık altında yer alan sermaye piyasası suçları;

- Bilgi suistimalı suçu **(0,5 puan)** Madde 106,
- Piyasa dolandırıcılığı suçu **(0,5 puan)** Madde 107,
- Usulsüz halka arz ve izinsiz sermaye piyasası faaliyeti suçu **(0,5 puan)** Madde 109,
- İzinsiz kripto varlık hizmet sağlayıcılığı faaliyeti suçu **(0,5 puan)** Madde 109/A,
- Güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçu **(0,5 puan)** Madde 110,
- Kripto varlık hizmet sağlayıcılarında zimmet suçu **(0,5 puan)** Madde 110/A,
- Bilgi ve belge vermeme, denetimin engellenmesi suçu **(0,5 puan)** Madde 111,
- Yasal defterlerde, muhasebe kayıtlarında ve finansal tablo ve raporlarda usulsüzlük suçu **(1 puan)** Madde 112,

-Sır saklama yükümlülüğü suçu (**0,5 puan**) Madde 113.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 104 üncü maddesinde ““*Piyasa bozucu eylemler*” tanımlanmış olup buna göre;

“(1) Makul bir ekonomik veya finansal gerekçeyle açıklanamayan, borsa ve teşkilatlanmış diğer piyasaların güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikteki eylem ve işlemler, bir suç oluşturmadığı takdirde, piyasa bozucu nitelikte eylem sayılır. Kurulca belirlenen piyasa bozucu eylemleri gerçekleştiren kişilere Kurul tarafından yirmi bin Türk Lirasından beş yüz bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Ancak, bu suretle menfaat temin edilmiş olması hâlinde verilecek idari para cezasının miktarı bu menfaatin iki katından az olamaz.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Dolayısıyla piyasa bozucu eylemlerin, bir iş, oluş ve eylem ile tasarrufa bağlı olarak ortaya çıkması, borsa ve teşkilatlanmış diğer piyasaların güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikte ancak 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre “*Sermaye Piyasası Suçları*” kapsamında değerlendirilmeyecek şekilde olması gerekmektedir. Eğer söz konusu eylem ve işlemler “*Sermaye Piyasası Suçları*” kapsamında eylem ve işlem ise piyasa bozucu eylem niteliğinde de olsa Kanun'da tanımlı suç kapsamında ceza uygulanacaktır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun “*Bilgi suistimali ve piyasa dolandırıcılığı sayılmayan hâller*” başlıklı 108inci maddesinde;

“(1) Aşağıdaki hâller bilgi suistimali veya piyasa dolandırıcılığı sayılmaz:

- a) TCMB ya da yetkilendirilmiş başka bir resmî kurum veya bunlar adına hareket eden kişiler tarafından para, döviz kuru, kamu borç yönetim politikalarının uygulanması veya finansal istikrarın sağlanması amacıyla işlem yapılması
- b) Kurul düzenlemelerine göre uygulanan geri alım programları, çalışanlara pay edindirme programları ya da ihraççı veya bağlı ortaklığının çalışanlarına yönelik diğer pay tahsis edilmesi
- c) Kurulun bu Kanun kapsamındaki fiyat istikrarını sağlayıcı işlemelere ve piyasa yapıcılığına ilişkin düzenlemelerine uygun olarak icra edilmeleri kaydıyla, münhasıran bu araçların piyasa fiyatının önceden belirlenmiş bir süre için desteklenmesi amacıyla sermaye piyasası araçlarının alım veya satımının yapılması yahut emir verilmesi veya emir iptal edilmesi” şeklinde belirlemeler yapılmıştır.

Buna göre, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 106 ve 107 nci maddelerinde tanımlı suç tipleri, yukarıda belirlenen nedenlerden dolayı oluşmuşsa suçun kendisi oluşmayacaktır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun “*Bilgi suistimali ve piyasa dolandırıcılığı sayılmayan hâller*” başlıklı 108inci maddesinde yapılan belirlemeler doğrultusunda, TCMB ya da yetkilendirilmiş başka bir resmî kurum veya bunlar adına hareket eden kişiler tarafından para, döviz kuru, kamu borç yönetim politikalarının uygulanması veya finansal istikrarın sağlanması amacıyla işlem yapılması ve bu kapsamında 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 106 ve 107 nci maddelerinde tanımlı suç tiplerine giren durumların bulunması halinde, suç oluşmayacaktır. Buna bağlı kamuya açıklanmış bilgileri kullanarak işlem eden aracı kurum Gökyüzü Menkul Değerler A.Ş.'nin üyelerine Doruk Makine Ürt. ve İth. Ihr. San. A.Ş.'nin paylarının al ve sat tavsiyesin de bulunması da yatırım danışmanlığı kapsamında suç unsuru taşımayacak, Merkez Bankasının politikaları doğrultusunda üyelerini uyarıcı ve yönlendirici eylemlerde suç oluşmayacaktır. Merkez Bankasının ve aracı kurumun işlemleri, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 104 üncü maddesinde tanımlı olan makul bir ekonomik veya finansal gerekçeyle açıklanamayan, borsanın güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikteki eylem ve işlemi kapsamında bulunmadığından, bu madde kapsamında piyasa bozucu eylemler olarak da değerlendirilemeyecektir.
(7 puan)